

## Alleg. 473

### Sprawozdanie

Komisji budżetowej o petycyach gminy Zakopane w sprawie przyjęcia na kraj opłaty rat umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę wodociągów.

#### Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminy Zakopane wniosła do Wysokiego Sejmu dwie petycje przekazane komisji budżetowej. W pierwszej z nich upraszała o przyjęcie na fundusz krajowy na lat przynajmniej 30 opłacania procentów od pożyczki inwestycyjnej, w drugiej prośbę swą zredukowała znacznie, prosząc o przyjęcie na fundusz krajowy połowy kosztów umorzenia i utrzymania wodociągów, o tyle i tak długo, dopóki budżet gminy Zakopane nie zdoła sam pokryć całego ciężaru pożyczki inwestycyjnej z własnych dochodów.

Prośby te nie po raz pierwszy wpływają do Reprezentacji kraju. Już mianowicie uchwałą z dnia 29. kwietnia 1902 r. powziętą w czasie, kiedy Zwierzchność gminna w Zakopanem starała się o gwarancję kraju dla pożyczki inwestycyjnej, prosiła Rada gminna, by kraj przyjął na siebie opłatę procentów od tej pożyczki a Wydział krajowy przedkładając Sejmowi wnioski w sprawie przyjęcia gwarancji za pożyczkę, oznajmił w tej kwestyi, co następuje:

„Prośby tej (o przyjęcie na kraj opłaty procentów od pożyczki) Wydział krajowy popierać nie może, albowiem tego rodzaju inwestycje, — jak zamierzone w Zakopanem, — „powinny przede wszystkim przynosić odpowiedni dochód, a rzeczą jest miejscowych czynników, które z tych urzędzeń osiągnąć doniosłe korzyści, ponieść konieczną ofiarę na pokrycie reszty wydatków“. (Al. 147 sprawozdań stenograficznych Sejmu z r. 1901/2).

To samo stanowisko zajęła też w tej sprawie Komisya budżetowa w swem przedłożeniu z dnia 8. lipca 1902 (Al. 212 sprawozdań stenogr. Sejmu z r. 1901/2), przedstawiając bowiem Wys. Sejmowi wnioski w sprawie przyjęcia na kraj gwarancji dla pożyczki, którą gmina Zakopane ma zaciągnąć, zastrzegła, że „pożyczka ta musiałaby być na majątku gminnym zabezpieczoną“ a nadto „musiałby Wydział krajowy stwierdzić, że dochód z inwestycji, z tej pożyczki wykonanych, wystarczy na pokrycie odsetek i amortyzacji“ — i stwierdziła, że „prośbę, by kraj sam opłacał procenta od pożyczki uznaje zgodnie z Wydziałem krajowym za nieuzasadnioną“.

Zapatrywaniom tym udzielił Wys. Sejm swej sankcyi uchwalając na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 upoważnienie dla Wydziału krajowego do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego za pożyczkę 400.000 kor., jaką Zakopane zaciągnie na cele inwestycyjne, tylko pod warunkiem stwierdzenia poprzód, „że spodziewany dochód z inwestycji wystarczy na opłacenie rat annuitetowych“. (Uchwała Sejmu z dnia 12. lipca 1902 ustęp II. al. c.).

Mając obecnie przedstawić Wys. Sejmowi wniosek o ponownych petycyach gminy Zakopane w powyższej sprawie, inusi Komisya budżetowa zwrócić uwagę na następujące okoliczności.

Rozmiary zamierzonych inwestycji w Zakopanem uległy znacznemu ograniczeniu, redukując się do założenia i budowy wodociągu. Sprawa kanalizacji odpadła zarówno ze względu na koszt, jakiego by za sobą pociągnąć musiała, jak i ze względu na opinię c. k. Zakładu higienicznego w Krakowie, który orzekł, że doły kloaczne, czyszczone systemem Tallarda, uczynią w Zakopanem najzupełniej zadość wymogom higienicznym. Odpadła też sprawa urządzenia kosztem gminy oświetlenia elektrycznego, dla urządzenia go bowiem zawiązało się osobne Towarzystwo, do którego gmina przystąpić ma jedynie w charakterze członka z udziałem w kwocie 20.000 K. Pozostaje więc jako jedyna inwestycja, która z pożyczki gwarantowanej przez kraj ma być pokrytą, budowa wodociągów.

Koszt budowy wodociągów wedle dotychczasowych kosztorysów wynosi 314.175 K., a przy najniepomyślniejszych alternatywach nie powinien przynieść 350.000 K. już wraz z kosztami zaciągnięcia pożyczki. Do tej sumy należy doliczyć kwotę 20.000 kor., z którą gmina ma przystąpić do Towarzystwa oświetlenia elektrycznego. Razem daje to sumę pożyczki potrzebnej co najwyżej 370.000 K. Gdy pożyczka ma być oprocentowaną i umorzoną opłatą 5%, przeto rocznie opłacać będzie gmina 18.500 K., a doliczając koszt utrzymania wodociągu, uzyskany roczny wydatek 20.000 K.

Fakt, iż gmina Zakopane ma z pożyczki inwestycyjnej pokryć koszty jedynie budowy i założenia wodociągów, sprawia, że warunek zawarty w ustępie II. uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 r. oznaczony lit. c) zastrzegającą, że Wydział krajowy wtedy tylko może zeznać dokument gwarancyjny za pożyczkę Zakopanego, gdy stwierdzi, „że spodziewany dochód z inwestycji wystarczy na opłacanie rat annuitetowych pożyczki“, jest niemożliwym do osiągnięcia i czyni gwarancję kraju, udzieloną w powyższej uchwale za pożyczkę illuzoryczną. Dochód z samych wodociągów będzie mógł się przyczynić do umorzenia pożyczki, zaledwie w pewnej stosunkowo nawet nieznacznej mierze, a wynika to z jednej strony z natury inwestycji, o którą chodzi, z drugiej strony z natury miejscowości samej; wodociągi bowiem mogą się rentować jedynie w gminach o licznej stałej ludności, nie mogą się zaś rentować w gminach, gdzie ludność stała jest nieliczną jak w Zakopanem, gdzie więc opłata wodociągowa musiałaby być bardzo wysoką i gdzie przerzucenie tego ciężaru na chwilowo w Zakopanem bawiących mogłoby wpłynąć szkodliwie na frekwencję w tem uzdrowisku.

Na pokrycie rat annuitetowych pożyczki, rozporządza gmina następującymi dochodami: przedewszystkiem dochodem z opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p., przyznanym jej ustawą uchwaloną przez Wysoki Sejm celem właśnie umożliwienia pokrycia rat amortyzacyjnych pożyczki na budowę wodociągów zaciągnąć się mającej. Ze źródła tego nieć będzie gmina około 7.000 K. rocznie. Komisya mniema, że dla pokrycia niedoboru przynajmniej w części, winni być pociągnięci właściciele will do słusznej a nie uciążliwej konkurencji, czy to przez nałożenie 20—25% dodatku do podatku czynszowego, czy przez zaprowadzenie opłat od pokoi. Nadto pomijając już dochód, jaki gmina mieć winna, zdaniem Komisji, z udziału w zyskach Towarzystwa, mającego urządzać oświetlenie elektryczne, liczy gmina, że uzyska od Komisji klimatycznej datek na cel amortyzacji pożyczki w sumie 5.000 K. rocznie. Komisya uznając słuszność zapatrywania, iż Komisya klimatyczna winna z funduszków swoich przyjść z pomocą gminie na przeprowadzenie tak doniosłej pod względem higienicznym sprawy, musi jednak zauważyć, że pomoc ta winna być w formie prawomocnej uchwały Komisji klimatycznej przyznanej i datek klimatyczny w prawnej formie zapewniony, co jednak dotąd się nie stało.

Komisya budżetowa ani nie może osądzić, czy z powyższych źródeł dochodów da się uzyskać bez przeciążenia interesowanych sumę potrzebną dla pokrycia całej kwoty potrzebnej na opłacanie rat amortyzacyjnych pożyczki, ani też nie może przewidzieć, jak się ukształtują stosunki majątkowe gminy w dalszej przyszłości a to tem bardziej, że linia kolejowa Zakopane-Chabówka się rentuje, przez co gmina Zakopane może będzie w przyszłości zwolnioną od rocznego wydatku 5.000 K. z tytułu udzielonej za tę kolej gwarancji. Już ta zmiana winna gminie umożliwić pokrywanie tej części rat annuitetowych pożyczki, która z dochodów z opłat od napojów spirytusowych, datku stacyi klimatycznej i z opłat wodociągowych nie będzie mogła być pokrytą.

Wobec tego Komisya budżetowa nie może Wys. Sejmowi doradzać uwzględnienia petycji Zwierzchności gminy w Zakopanem w całej pełni, to jest nie może doradzać przyjęcia już obecnie na kraj obowiązku opłacania połowy rat annuitetowych od pożyczki przez cały czas jej trwania. Komisya budżetowa, oceniając jednak znaczenie Zakopanego, tej letniej stolicy Polski, a mając na względzie doniosłość zaopatrzenia tej miejscowości w zdrową wodę dla jej dalszego rozwoju, uwzględniając wreszcie, że mimo

obrócenia dochodów z wyżej omówionych źródeł płynących na raty annuitetowe, może gminie braknąć środków na pokrycie tych rat, przedstawia poniżej pod II. wniosek upoważnienia Wydziału krajowego do przyścia gminie z finansową pomocą kraju w tej sprawie, ilekroć się okaże potrzeba tej pomocy po zbadaniu i stwierdzeniu, że rzeczywiście po zużyciu wyżej omówionych dochodów gminy na pokrycie rat annuitetowych pozostanie jeszcze niepokryta ich część, na której zapłatę budżet gminny nie wystarcza. W ten sposób, sądzi Komisya, będzie gmina mogła uzyskać pomoc kraju, jeśli i o ile pomoc ta będzie rzeczywiście potrzebną a kraj nie będzie obciążony wydatkami, któreby przechodziły granice istotnej koniecznej potrzeby.

Komisyja budżetowa przedstawia nadto pod I. wniosek mający umożliwić wykonanie uchwały Wys. Sejmu z d. 12. lipca 1902 r. o gwarancji kraju za pożyczkę, którą Zakopane ma zaciągnąć na budowę wodociągów, a to przez opuszczenie warunku, który dotąd wykonanie tej uchwały uniemożliwia, czyniąc gwarancję kraju zależną od tego, by spodziewany dochód z inwestycji wystarczył na opłacanie rat annuitetowych.

Opierając się na powyższem przedstawieniu rzeczy, Komisya budżetowa wnosi:

### Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem kraju w myśl uchwały sejmowej z d. 12. lipca 1902 r. dokumentu gwarancyjnego za pożyczkę, którą gmina Zakopane ma zaciągnąć na cele inwestycyjne, po stwierdzeniu, że warunki w powołanej uchwale pod a) b) i d) wymienione spełnione zostały, chociażby warunek podany pod c) w wspomnianej uchwale nie zachodził, to jest chociażby spodziewany dochód z inwestycji nie wystarczył na pokrycie rat annuitetowych pożyczki przez kraj gwarantowanej.

II. Petycje gminy Zakopane L. s. 2887 i 3278 odstępuje się Wydziałowi krajowemu z upoważnieniem, aby w przyszłości po zaciągnięciu pożyczki na budowę wodociągów przez gminę Zakopane, o ile się okaże, że dochody z opłat gminnych od napojów spirytusowych i z opłat gminnych mających się nałożyć na interesowanych za używanie wody z wodociągu nie wystarczą na zapłatę rat annuitetowych od wspomnianej pożyczki, wstawiał każdym razem w budżet funduszu krajowego kwotę na uzupełnienie tych rat potrzebną, ilekroć p o d o k ł a d n e m z b a d a n i u b u d ż e t u g m i n y stwierdzonem zostanie, że inne jej dochody na pokrycie tego wydatku nie wystarczają.

Przewodniczący :

*Dunajewski.*

Sprawozdawca :

*Loewenstein.*

